

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 novembre 2005

PROPOSITION DE LOI

**punissant certaines infractions graves
de la réclusion à perpétuité effective**

(déposée par MM. Filip De Man,
Bart Laeremans et Bert Schoofs et
Mme Nancy Caslo)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	13
4. Annexe	20

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 november 2005

WETSVOORSTEL

**tot bestrafing met daadwerkelijk
levenslange opsluiting van sommige
zware misdrijven**

(ingediend door de heren Filip De Man,
Bart Laeremans en Bert Schoofs en
mevrouw Nancy Caslo)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	13
4. Bijlage	20

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi vise à punir certaines infractions graves de la réclusion à perpétuité effective, sans possibilité de libération anticipée ou de prescription. Elle concerne trois catégories d'infractions:

1° certains crimes ignobles, même lorsqu'ils sont commis pour la première fois;

2° la récidive en cas d'assassinat ou d'homicide;

3° la multirécidive en cas d'actes de violence extrême, accompagnés au moins une fois d'un homicide.

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe sommige zware misdrijven te bestraffen met daadwerkelijk levenslange opsluiting, zonder mogelijkheid van vervroegde vrijlating of verjaring. Het betreft drie categorieën van misdrijven:

1° bepaalde weerzinwekkende misdaden die zelfs maar voor de eerste keer gepleegd worden;

2° recidive bij moord of doodslag;

3° herhaalde recidive bij extreme gewelddaden, minstens eenmaal gepaard gaande met een levensdelict.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Instauration de la réclusion spéciale à perpétuité pour les infractions extrêmement atroces. (*One strike*)

Normalement, même les auteurs des crimes les plus graves sont censés réintégrer un jour la société. Il est dès lors logique que l'on œuvre, en milieu carcéral, à la réinsertion des détenus dans la société, par exemple, en leur faisant accomplir un travail en vue de dédommager les victimes ou en leur faisant suivre des cours et des formations.

Toutefois, il est clair que pour certains criminels, une libération n'est plus envisageable. Les infractions commises par certains criminels sont à ce point atroces et ignobles qu'une libération de l'intéressé, même de longues années après les faits, choquerait l'ensemble de la société et ébranlerait fortement la confiance dans l'État de droit.

On ne pourrait tout de même concevoir que le tueur d'enfants Marc Dutroux soit un jour relâché dans la société. De même, un homme comme Michel Fourniret, qui a commis d'horribles meurtres sexuels sur de jeunes enfants, ne devrait plus jamais sortir de prison.

Curieusement, notre système juridique n'est pas armé contre de tels criminels. On a certes renforcé, en 1998, un système de mise à la disposition du gouvernement pour les récidivistes, mais ce système est limité dans le temps (maximum 20 ans) et laisse toujours une large marge d'appréciation au gouvernement.

Il est donc impossible de garantir de manière absolue, à partir du moment de la condamnation, que de tels criminels (il convient de souligner qu'il s'agit de cas exceptionnels) soient vraiment bannis à jamais de la société. Pourtant, c'est là le seul moyen de rendre hommage aux victimes. Les proches des victimes doivent pouvoir avoir la certitude qu'eux-mêmes et leurs enfants ne rencontreront plus jamais ces criminels.

Dans les cas extrêmes, une société doit pouvoir réagir de manière forte et poser, en guise d'exemples, des actes clairs propres à dissuader suffisamment les émuels potentiels de ces criminels.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Invoering van de bijzondere levenslange opsluiting voor extreem gruwelijke misdrijven. (*One strike*)

Ook voor de meeste zware criminelen geldt normalerwijze dat zij ooit weer terugkomen in de maatschappij. Het is dan ook logisch dat vanuit de gevangenis wordt gewerkt aan de reïntegratie van de gedetineerden in de samenleving, bijvoorbeeld via het verrichten van arbeid ter vergoeding van slachtoffers of via het volgen van cursussen en opleidingen.

Toch moet ook duidelijk zijn dat er voor bepaalde misdadigers geen perspectief meer kan zijn op vrijlating. De misdrijven die door sommige criminelen worden begaan, zijn dermate gruwelijk en weerzinwekkend dat een vrijlating van betrokkene, zelfs vele jaren na de feiten, de hele samenleving zou schokken en het vertrouwen in de rechtsstaat fundamenteel zou aantasten.

Men kan zich toch niet voorstellen dat de kindermoordenaar Marc Dutroux ooit nog op de samenleving zou worden losgelaten? En ook een Michel Fourniret, die gruwelijke lustmoorden pleegde op jonge kinderen, zou nooit meer mogen vrijkomen.

Ons rechtssysteem is vreemd genoeg niet gewapend tegen dergelijke criminelen. Men heeft weliswaar in 1998 een systeem van terbeschikkingstelling van de regering voor recidivisten verscherpt, maar deze is beperkt in tijd (maximum 20 jaar) en laat nog steeds een ruime appreciatiemarge aan de regering.

Er kan dus niet op een sluitende wijze, vanaf het moment van de veroordeling, verzekerd worden dat dergelijke criminelen (het weze benadrukt dat het om uitzonderlijke gevallen gaat) daadwerkelijk voor immer uit de samenleving verbannen worden. Nochtans is dit de enige manier waarmee eerbetoon kan betuigd worden aan de slachtoffers. De nabestaanden van de slachtoffers moeten de zekerheid hebben dat zichzelf en hun kinderen deze daders nooit meer onder ogen hoeven te komen.

Een samenleving moet in extreme gevallen krachtig kunnen reageren en duidelijke voorbeelden kunnen stellen, die potentiële navolgers afdoende afschrikken.

Il faut exercer la même dissuasion à l'encontre des personnes qui voudraient commettre des actes terroristes susceptibles de provoquer des souffrances humaines à grande échelle. Les personnes qui envisagent de commettre ce genre de crimes doivent savoir dès le départ qu'elles ne bénéficieront d'aucune clémence. Cette modification de Code pénal répond également aux besoins de notre époque. Après les abominables attentats terroristes du 11 septembre 2001 aux États-Unis, du 11 mars 2004 à Madrid et du 7 juillet 2005 à Londres, le risque est réel qu'un tel attentat ait également lieu dans notre pays. Bien que nous soyons bien sûr conscients que des punitions sévères ne suffiront pas à dissuader de tels criminels, nous pensons qu'un signal fort comme un emprisonnement effectif à perpétuité peut avoir un effet réellement dissuasif.

Le système que nous proposons n'est pas forgé de toutes pièces. Aux Pays-Bas, une personne condamnée à perpétuité ne peut, en principe, plus jamais quitter la prison. Le seul mécanisme de correction est, à cet égard, la grâce royale, mais celle-ci n'est accordée que de manière très exceptionnelle. Nous inspirant du modèle néerlandais, nous souhaitons dès lors instaurer la «réclusion spéciale à perpétuité», grâce à laquelle on sera assuré que certains criminels seront bannis à vie de la société. Nous souhaitons que cette peine soit appliquée en cas de meurtre sadique, de meurtre sexuel commis sur des mineurs et de meurtre commis sur des enfants enlevés. Nous prévoyons également la possibilité d'infliger cette peine exceptionnelle aux auteurs d'attentats terroristes.

Nous proposons d'instaurer cette peine spéciale tout en maintenant le système de la libération conditionnelle pour les condamnés à perpétuité. Une suppression de ce système, dont les auteurs sont partisans, rendraient la présente proposition de loi en grande partie sans objet.

2. Récidive en cas d'assassinat et d'homicide (*Two strikes*)

Cette même «réclusion spéciale à perpétuité» devrait également s'appliquer aux auteurs récidivistes d'homicides s'accompagnant de violences. Le *Vlaams Belang* n'est évidemment pas partisan d'une réclusion à perpétuité pour tout meurtrier, mais à l'égard de meurtriers condamnés qui commettent les mêmes faits après leur libération, il faut être sans pitié. Prenons le cas concret de Jean-Claude Lajot, qui a assassiné sa mère et sa tante en 1992. Le 24 août 2005, cinq ans après sa libération conditionnelle, Lajot assassina sa belle-mère et ses deux demi-frères de manière tout aussi atroce. Pour

Eenzelfde afschrikking moet er bestaan tegenover mensen die terroristische misdrijven zouden willen plegen die op grote schaal menselijk leed zouden veroorzaken. Mensen die dit soort misdaden overwegen te plegen, moeten op voorhand weten dat er voor hen geen enkele mildheid kan bestaan. Ook deze wijziging van het strafwetboek beantwoordt aan de noden van deze tijd. Na de gruwelijke terreuraanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten, van 11 maart 2004 in Madrid en van 7 juli 2005 in Londen is de kans reëel dat een dergelijke aanslag zich ook in ons land zou voordoen. Hoewel we vanzelfsprekend beseffen dat hoge straffen alleen niet zullen volstaan om dergelijke criminelen af te schrikken, toch kan een krachtig signaal als een daadwerkelijk levenslange gevangenisstraf sterk ontradend werken.

Het systeem dat wij voorstellen is niet zomaar uit de lucht gegrepen. Iemand die in Nederland levenslang heeft gekregen, kan de gevangenis in principe niet meer verlaten. Het enige correctiemechanisme daarop is de koninklijke gratie, maar die wordt enkel bij hoge uitzondering toegepast. Naar Nederlands voorbeeld willen de indieners dan ook een «**bijzondere levenslange opsluiting**» in het leven roepen waarmee verzekerd wordt dat bepaalde criminelen voorgoed verbannen worden uit de samenleving. In deze straf willen we met name voorzien bij foltermoord, bij het plegen van lustmoord op minderjarigen en bij het plegen van moord op ontvoerde kinderen. Ook voor daders van terroristische aanslagen willen we de mogelijkheid inbouwen om deze uitzonderlijke straf op te leggen.

Deze bijzondere straf wordt ingevoerd in een context waarbij het systeem van voorwaardelijke invrijheidsstelling voor levenslang gestraften in stand gehouden wordt. Een afschaffing van dit systeem, waar de indieners voorstander van zijn, zou huidig voorstel grotendeels zonder voorwerp maken.

2. Recidive bij moord en doodslag (*Two strikes*)

Diezelfde «bijzondere levenslange opsluiting» zou ook van toepassing moeten zijn op recidiverende daders van gewelddadige levensdelicten. Het Vlaams Belang is er evident geen voorstander van dat elke moordenaar voor eeuwig wordt opgesloten, maar veroordeelde moordenaars die na hun vrijlating dezelfde feiten begaan, daar mag geen genade voor bestaan. Als concreet voorbeeld nemen we het geval van Jean-Claude Lajot, die in 1992 zijn moeder en tante vermoordde. Op 24 augustus 2005, vijf jaar na zijn voorwaardelijke invrijheidsstelling, vermoordde Lajot op een al even gruwelijke wijze zijn stief-

de tels individus également, il convient d'exclure tout retour dans la société. En aucun cas, cet homme ne peut encore se voir accorder une troisième chance.

Plus généralement, nous considérons que celui qui, pour la deuxième fois, est condamné en assises pour assassinat ou homicide, doit être condamné à une peine d'emprisonnement spéciale à perpétuité.

3. *Three strikes and you're out (Three strikes)*

Le même raisonnement vaut pour les récidivistes impénitents ayant commis des infractions violentes extrêmement graves. Dès qu'un individu, après une condamnation pour assassinat ou homicide, commet pour la troisième fois une infraction violente, la cour d'assises doit avoir la possibilité de le condamner à une «réclusion spéciale à perpétuité». Nous songeons au cas concret de Farid Bamouhammad, qui, en août 2005, a pris en otage sa belle-mère et sa belle-sœur rue de la Madeleine à Bruxelles. L'intéressé avait déjà été condamné pour meurtre en 1995 et a séquestré les membres de sa famille peu après sa libération conditionnelle en 2000. Le détenu a profité d'un congé qui lui était spécialement accordé pour rendre visite à sa fille pour prendre une nouvelle fois les armes et pour séquestrer à nouveau deux membres de sa famille pendant trente heures. Nous estimons que l'intéressé a eu suffisamment de chances et qu'il est parfaitement injustifiable de le relâcher un jour dans la société.

Pour d'autres dangereux criminels violents également, qui ont déjà été condamnés deux fois à une peine correctionnelle ou criminelle et qui commettent un homicide, nous souhaitons donner au jury la possibilité de bannir définitivement l'intéressé de la société. Cette dernière application du principe «*Three-strikes and you're out!*» (Celui qui se rend trois fois coupable d'une infraction grave n'est plus libéré) n'est toutefois pas automatique, mais doit être expressément prévue par le jury.

moeder en zijn twee halfbroers. Ook voor dergelijke figuren kan er nooit meer een terugkeer naar de samenleving mogelijk zijn. Deze man mag onder geen enkel beding nog een derde kans krijgen.

Meer in het algemeen vinden de indianers dat iemand die voor een tweede maal voor assisen wordt veroordeeld voor moord of doodslag, een bijzondere levenslange gevangenisstraf moet te beurt vallen.

3. *Three strikes and you're out (Three strikes)*

Een zelfde redenering geldt voor onverbeterlijke recidivisten van extreem zware geweldsmisdrijven. Zodra iemand nadat hij reeds veroordeeld werd voor moord of doodslag, voor de derde maal een geweldsmisdrijf pleegt, moet het Hof van assisen de mogelijkheid hebben betrokkene te veroordelen tot een «bijzondere levenslange opsluiting». De indianers hebben het concrete geval van Farid Bamouhammad voor ogen, die in augustus 2005 zijn schoonmoeder en schoonzuster gijzelde in de Brusselse Magdalenastraat. Betrokkene was in 1995 reeds veroordeeld voor een executiemoord en gijzelde zijn familieleden kort na zijn voorwaardelijke vrijlating in 2000. Van een speciaal verlof voor een bezoek aan zijn dochter maakte de gedetineerde misbruik om andermaal naar de wapens de grijpen en opnieuw, dertig uur lang, twee familieleden te gijzelen. Wij zijn van oordeel dat betrokkene genoeg kansen heeft gekregen en dat het volstrekt onverantwoord is hem ooit nog op de samenleving los te laten.

Ook voor andere gevaarlijke gewelddenaars die reeds tweemaal veroordeeld werden tot een correctionele of een criminele straf, en die een levensdelict plegen, willen wij voor de jury de mogelijkheid invoeren om betrokkene definitief te verbannen uit de samenleving. Laatstgenoemde toepassing van het principe «*Three-strikes and you're out!*» (Wie zich drie maal schuldig maakt aan een zwaar misdrijf, wordt niet meer vrijgelaten.) vindt evenwel niet automatisch plaats, maar moet door de jury uitdrukkelijk worden bepaald.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

TITRE II

Réclusion spéciale à perpétuité (One strike)

CHAPITRE PREMIER

Modifications du Code pénal

Article 2

Les articles 8 à 11 du Code pénal contiennent un relevé des peines criminelles. Une catégorie particulière est ajoutée à cette liste : la réclusion spéciale à perpétuité.

Article 3

La «réclusion spéciale à perpétuité» est ajoutée aux articles 18 et 19 du même Code. Cette disposition est d'ordre purement technique.

Article 4

La «réclusion spéciale à perpétuité» est ajoutée à l'article 31 du même Code. C'est également une disposition d'ordre purement technique.

Article 5

Dans le chapitre «De l'extinction des peines», les auteurs entendent mettre en exergue le caractère exceptionnel de la réclusion spéciale à perpétuité : cette peine est imprescriptible.

Article 6

Par analogie avec les autres augmentations de la peine, la peine la plus lourde encourue aujourd'hui pour avoir commis une infraction terroriste, en l'occurrence la réclusion à perpétuité, est remplacée par la réclusion spéciale à perpétuité.

La possession, la fabrication, le transport d'armes nucléaires, biologiques ou chimiques à caractère terroriste ou la libération de substances dangereuses ayant pour effet de mettre en danger des vies humaines sont désormais punissables de la réclusion spéciale à perpétuité, en plus de la réclusion à perpétuité.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

TITEL II

Bijzondere levenslange opsluiting (One strike)

HOOFDSTUK I

Wijzigingen van het Strafwetboek

Artikel 2

In de artikelen 8 tot 11 van het Strafwetboek wordt een overzicht gegeven van de criminele straffen. Aan deze lijst wordt een bijzondere categorie toegevoegd: de bijzondere levenslange opsluiting.

Artikel 3

In de artikelen 18 en 19 wordt de «bijzondere levenslange opsluiting» toegevoegd. Dit is een zuiver technische bepaling.

Artikel 4

In artikel 31 van hetzelfde Wetboek wordt de «bijzondere levenslange opsluiting» toegevoegd. Dit is eveneens een zuiver technische bepaling.

Artikel 5

In het hoofdstuk «Tenietgaan van straffen» willen de indieners het uitzonderlijk karakter van de bijzondere levenslange opsluiting benadrukken: deze straf kan nooit verjaren.

Artikel 6

Naar analogie van de andere strafverhogingen wordt de tot op heden zwaarste straf bij het plegen van een misdrijf met terroristisch karakter, met name de levenslange opsluiting, vervangen door de bijzondere levenslange opsluiting.

Bij bezit, vervaardiging, vervoer van kernwapens of chemische of biologische wapens met terroristisch oogmerk of bij het met moorddadig opzet laten ontsnappen van gevaarlijke stoffen, wordt naast de levenslange gevangenis ook in de bijzondere levenslange opsluiting voorzien.

Article 7

Adaptation technique de la loi relative aux organisations criminelles.

Article 8

Dans le cas d'espèces de meurtre ignobles, le juge peut punir l'auteur qui a eu recours à la torture de la réclusion spéciale à perpétuité.

Article 9

La notion de «meurtre sexuel» est introduite pour les diverses formes d'homicide. Il s'agit du meurtre commis pour assouvir des pulsions sexuelles. La réclusion spéciale à perpétuité pourra également être prononcée en cas de meurtre sexuel.

En soi, cette nouvelle qualification ne change rien au caractère répréhensible d'un comportement de fait qui est qualifié de meurtre sexuel. Autrement dit, le viol et l'assassinat d'une personne sont bien sûr déjà punissables mais, en raison de l'application des règles relatives au concours, l'auteur pourrait seulement être puni de la simple réclusion à perpétuité, si bien que lors de l'exécution de la peine, il pourrait bénéficier de la libération conditionnelle.

En raison de l'horreur que nous inspire le meurtre sexuel, nous avons prévu un nouveau comportement punissable qui contient l'élément moral particulier du meurtre commis pour assouvir des pulsions sexuelles.

Article 10

Le meurtre commis sur un mineur enlevé constitue une infraction à ce point ignoble qu'il ne peut être puni que de la réclusion spéciale à perpétuité.

Article 11

Le meurtre sexuel commis sur un mineur constitue une infraction à ce point ignoble qu'il ne peut être puni que de la réclusion spéciale à perpétuité.

Artikel 7

Technische aanpassing van de wet op de criminele organisaties.

Artikel 8

Bij weerzinwekkende vormen van moord in combinatie met foltering wordt de rechter in de mogelijkheid gesteld de dader te straffen met bijzondere levenslange opsluiting.

Artikel 9

Bij de verschillende vormen van doodslag wordt het begrip «lustmoord» ingevoerd, met name de moord die gepleegd is om aan seksuele driften te voldoen. Ook bij lustmoord wordt de bijzondere levenslange opsluiting mogelijk gemaakt.

Deze nieuwe misdrijfomschrijving verandert op zich niets aan het strafbaar zijn van een feitelijke gedraging die hier als een lustmoord wordt omschreven. M.a.w. het verkrachten en vermoorden van een persoon is uiteraard nu ook al strafbaar, maar door de toepassing van de regels in verband met samenloop zou de dader slechts kunnen worden gestraft tot de gewone levenslange opsluiting en daarvoor geldt dan dat bij de uitvoering van de straf de veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid kan worden gesteld.

Omdat voor de indieners een lustmoord dermate weerzinwekkend is, hebben zij ervoor gekozen een nieuwe strafbare gedraging te creëren die het bijzondere morele element, namelijk het moorden teneinde aan seksuele driften te voldoen, bevat.

Artikel 10

De moord op een ontvoerde minderjarige is een dermate weerzinwekkend misdrijf dat het enkel bestraft kan worden met de bijzondere levenslange opsluiting.

Artikel 11

Het plegen van een lustmoord op een minderjarige is een dermate weerzinwekkend misdrijf dat enkel bestraft kan worden met de bijzondere levenslange opsluiting.

CHAPITRE II

Dispositions modifiant le titre préliminaire du Code de procédure pénale

Article 12

L'article 12 proposé modifie le titre préliminaire du Code de procédure pénale en ce qui concerne la prescription de l'action publique. Nous considérons que les infractions passibles d'une réclusion spéciale à perpétuité doivent être imprescriptibles. Dans ces cas, l'exercice de l'action publique ne doit être soumis à aucun délai.

CHAPITRE III

Disposition modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse

Article 13

Cet article modifie l'actuelle loi relative à la protection de la jeunesse et prévoit une extension de la possibilité de faire comparaître automatiquement des mineurs âgés de 16 à 18 ans devant le juge ordinaire et de les faire juger en vertu du droit commun. C'est donc selon les règles du droit commun – et non selon celles du droit de la protection de la jeunesse – que les tribunaux connaîtront des infractions commises par un mineur âgé de 16 à 18 ans et passibles de la réclusion spéciale à perpétuité.

La loi relative à la détention préventive est applicable à cette catégorie de mineurs, pour autant qu'ils soient poursuivis pour une infraction visée par la présente proposition.

TITRE III

**Punition des criminels multirécidivistes
(Two en three strikes)**

CHAPITRE PREMIER

Modifications du Code pénalArticle 14 (*Two strikes*)

Cet article concerne la punition des personnes coupables d'atteintes à la vie par violences après une condamnation préalable à une peine criminelle pour une infraction similaire. L'article 16 définit l'atteinte à la vie par violences comme un homicide punissable d'une peine criminelle.

HOOFDSTUK II

Bepalingen tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering

Artikel 12

Het voorgestelde artikel 12 wijzigt de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering betreffende de verjaring van de strafvordering. De indieners menen dat misdrijven die kunnen aanleiding geven tot een bijzondere levenslange opsluiting niet mogen verjaren. De uitoefening van de strafvordering mag in die gevallen niet aan een termijn worden onderworpen.

HOOFDSTUK III

Bepaling tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

Artikel 13

Dit artikel wijzigt de bestaande wet op de jeugdbescherming en voorziet in een uitbreiding van de mogelijkheid om minderjarigen tussen 16 en 18 jaar automatisch te laten verschijnen voor de gewone rechter en te laten berechten volgens het gemeen recht. De gerechten zullen dus bijgevolg naar gemeen recht – en niet volgens de regels van het jeugdbeschermingsrecht – kennisnemen van misdrijven die een minderjarige tussen 16 en 18 heeft gepleegd waarop de straf van bijzondere levenslange opsluiting staat.

De wet op de voorlopige hechtenis is van toepassing op deze categorie van minderjarigen voorzover zij worden vervolgd voor het plegen van een hier bedoeld misdrijf.

TITEL III

**Bestrafing van veelplegers van misdaden
(Two en three strikes)**

HOOFDSTUK I

Wijzigingen van het StrafwetboekArtikel 14 (*Two strikes*)

Dit artikel betreft de bestrafing van degene die een gewelddadig levensdelict pleegt na een vroegere veroordeling tot een criminele straf voor een dergelijk misdrijf. In art. 16 wordt het gewelddadig levensdelict gedefinieerd als een levensdelict waarop een criminele straf is gesteld.

Il est inséré dans le chapitre V du livre Ier du Code pénal un article 55*bis* qui prévoit que quiconque, ayant été condamné à une peine criminelle pour atteinte à la vie par violences, aura commis une nouvelle atteinte à la vie par violences, sera condamné à la réclusion spéciale à perpétuité.

Article 15 (*Three strikes*)

Cet article traite de la condamnation aggravée de celui qui, ayant été condamné à deux reprises à une peine criminelle ou correctionnelle ou à une de ces peines seulement pour avoir commis une infraction avec violences, commet une atteinte à la vie par violences. Dans ce cas, le jury aura la possibilité de condamner l'auteur des faits à la réclusion spéciale à perpétuité.

Cette possibilité est également prévue lorsque l'auteur des faits a déjà commis dans le passé une atteinte à la vie par violences et une infraction commise avec violences et qu'il comparaît à nouveau devant le jury pour avoir commis un crime s'accompagnant de violences.

Article 16

Il est inséré dans le livre II, titre IX, chapitre premier, section III du même Code, un nouvel article 487*ter*, qui donne la définition de «l'atteinte à la vie par violences». Une atteinte à la vie par violences est toute infraction que la loi rend punissable d'une peine criminelle, quelle que soit la peine que le juge estime devoir infliger, qui est commise avec violence et qui entraîne la mort d'une personne.

Par violences, il y a lieu d'entendre ce qui est précisé à l'article 483, à savoir: «les actes de contrainte physique exercés sur les personnes».

CHAPITRE II

Modifications du Code d'instruction criminelle

Article 17

L'article 241 du Code d'instruction criminelle décrit un certain nombre d'exigences de procédure en ce qui concerne l'acte d'accusation dans le cas du renvoi d'un inculpé à la cour d'assises. Il est ajouté aux éléments existants que doit contenir cet acte lorsqu'il y a lieu d'appliquer les nouveaux articles 55*bis* et 55*ter* du Code pénal, une copie de tous les arrêts ayant condamné par le passé l'accusé à une peine criminelle.

In hoofdstuk V van boek I van het Strafwetboek wordt een artikel 55*bis* ingevoegd, dat bepaalt dat hij die, na tot een criminele straf te zijn veroordeeld wegens een gewelddadig levensdelict, een nieuw geweldmisdrijf pleegt met dodelijke afloop, wordt veroordeeld tot een bijzondere levenslange opsluiting.

Artikel 15 (*Three strikes*)

Dit artikel betreft de verzwaarde bestraffing van degene die, na tot tweemaal toe te zijn veroordeeld tot een criminele straf of correctionele straf of een van deze straffen alleen wegens het plegen van een geweldmisdrijf, een gewelddadig levensdelict pleegt. De jury wordt in dat geval in de mogelijkheid gesteld om de dader te veroordelen tot een bijzondere levenslange opsluiting.

Wanneer hij in het verleden reeds een levensdelict en een geweldmisdrijf pleegde en opnieuw voor de jury verschijnt wegens het plegen van een geweldmisdaad, wordt deze mogelijkheid eveneens ingebouwd.

Artikel 16

In boek II, titel IX, hoofdstuk I, afdeling III van hetzelfde Wetboek wordt in een nieuw artikel 487*ter* de definitie gegeven van «gewelddadig levensdelict». Een gewelddadig levensdelict is ieder door de wet met een criminele straf strafbaar gesteld misdrijf, ongeacht de straf die de rechter zou menen te moeten opleggen, dat wordt gepleegd met geweld en dat de dood van een persoon tot gevolg heeft.

Met geweld wordt bedoeld, wat omschreven is in artikel 483, met name: «daden van fysieke dwang gepleegd op personen».

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van het Wetboek van strafvordering

Artikel 17

Artikel 241 van het Wetboek van strafvordering beschrijft een aantal procedurele vereisten in verband met de akte van inbeschuldigingstelling in het geval van een doorverwijzing van een verdachte naar het hof van assisen. Naast de bestaande elementen die deze akte dient te bevatten wordt daar nu, wanneer er aanleiding bestaat tot toepassing van de nieuwe artikelen 55*bis* en 55*ter* van het Strafwetboek, een afschrift van alle arresten waarbij de beschuldigde in het verleden tot een criminele straf werd veroordeeld, aan toegevoegd.

TITRE IV

Dispositions communes

CHAPITRE PREMIER

Dispositions modifiant le Code pénal

Article 18

L'article 79 du Code pénal est complété par une disposition qui prévoit que la peine de réclusion spéciale à perpétuité ne peut être réduite ou modifiée conformément aux règles prévues à l'article 80 du même Code.

CHAPITRE II

Disposition modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964

Article 19

Cet article prévoit que la faveur de la libération conditionnelle ne peut être accordée à une personne condamnée en vertu de la présente loi à une réclusion spéciale à perpétuité.

TITRE V

Disposition transitoire

Article 20

Cet article concerne les effets dans le temps de la loi proposée. Les condamnations à des peines criminelles prononcées avant l'entrée en vigueur de la loi proposée entrent également en ligne de compte. La loi proposée est d'application, pour ce qui est des régimes prévus aux articles 55*bis* et 55*ter* du Code pénal, même si une ou deux condamnations à une peine criminelle ont été prononcées avant l'entrée en vigueur de la loi, à condition que le nouveau crime soit commis après son entrée en vigueur.

TITEL IV

Gemeenschappelijke bepalingen

HOOFDSTUK I

Bepalingen tot wijziging van het Strafwetboek

Artikel 18

Artikel 79 van het Strafwetboek wordt aangevuld met een bepaling die stelt dat de straf van bijzondere levenslange opsluiting niet kan worden verminderd volgens de regels bedoeld in artikel 80 van hetzelfde Wetboek.

HOOFDSTUK II

Bepaling tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964

Artikel 19

Dit artikel bepaalt dat het onmogelijk is diegenen die op grond van deze wet werden veroordeeld tot een levenslange vrijheidsstraf de gunst van de voorwaardelijke invrijheidstelling te verlenen.

TITEL V

Overgangsbepaling

Artikel 20

Dit artikel betreft de werking in de tijd van de voorgestelde wet. Ook veroordelingen tot criminele straffen, uitgesproken voor de inwerkingtreding van de voorgestelde wet komen in aanmerking. De voorgestelde wet is van toepassing, voor wat de regelingen op genomen in de artikelen 55*bis* en 55*ter* van het Strafwetboek, zelfs indien één of twee veroordelingen tot een criminele straf zijn uitgesproken vóór de inwerkingtreding van deze wet, op voorwaarde dat de nieuwe misdaad wordt gepleegd na haar inwerkingtreding.

TITRE VI

Entrée en vigueur

Article 21

Cet article concerne l'entrée en vigueur de la loi proposée. Il déroge à la règle selon laquelle la loi entre en vigueur le dixième jour suivant celui de sa publication au *Moniteur belge*. Aux termes de l'article final, la loi proposée entrerait en vigueur le jour de sa publication.

Ce choix s'explique par le souci d'éviter de tenter les criminels de s'empressement de commettre encore l'une ou l'autre infraction grave durant les jours qui précèdent l'entrée en vigueur de la loi.

La loi proposée entre dès lors en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

TITEL VI

Inwerkingtreding

Artikel 21

Dit artikel betreft de inwerkingtreding van de voorgestelde wet. Er wordt gezorgd voor een afwijking van de regel dat de wet in werking treedt de tiende dag na deze van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. De voorgestelde wet zou volgens het slotartikel in werking treden de dag van haar bekendmaking.

De reden hiervoor is dat men de criminelen niet in de bekoring mag brengen gedurende de dagen die aan de inwerkingtreding van de wet voorafgaan nog vlug het ene of het andere zwaar misdrijf te plegen.

De voorgestelde wet treedt dan ook in werking op de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Filip DE MAN (Vlaams Belang)
Bart LAEREMANS (Vlaams Belang)
Bert SCHOOFS (Vlaams Belang)
Nancy CASLO (Vlaams Belang)

PROPOSITION DE LOI**TITRE PREMIER***Disposition générale***Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution

TITRE II*Réclusion spéciale à perpétuité***CHAPITRE PREMIER****Dispositions modifiant le Code pénal****Art. 2**

L'article 8 du Code pénal, remplacé par la loi du 10 juillet 1996, est complété par l'alinéa suivant:

«Dans les cas prévus par la loi, la réclusion à perpétuité est appelée «réclusion spéciale à perpétuité». Les conséquences d'une condamnation à la réclusion à perpétuité sont réglées dans le présent Code et dans les lois particulières.».

Art. 3

Dans les articles 18 et 19 du même Code, les mots «la réclusion spéciale à perpétuité,» sont chaque fois insérés entre les mots «condamnation à» et les mots «la réclusion à perpétuité».

Art. 4

Dans l'article 31 du même Code, les mots «à la réclusion spéciale à perpétuité,» sont insérés entre les mots «Tous arrêts de condamnation» et les mots «à la réclusion ou à la détention à perpétuité».

Art. 5

L'article 91 du même Code est complété par l'alinéa suivant:

WETSVOORSTEL**TITEL I***Algemene bepaling***Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

TITEL II*Bijzondere levenslange opsluiting***HOOFDSTUK I****Bepalingen tot wijziging van het Strafwetboek****Art. 2**

Artikel 8 van het Strafwetboek, vervangen bij de wet van 10 juli 1996, wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend:

«Levenslange opsluiting wordt in de bij de wet bepaalde gevallen «bijzondere levenslange opsluiting» genoemd. De gevolgen van een veroordeling tot levenslange opsluiting worden geregeld in dit Wetboek en in bijzondere wetten.».

Art. 3

In de artikelen 18 en 19 van hetzelfde Wetboek worden telkens tussen de woorden «veroordeling tot» en de woorden «levenslange opsluiting» de woorden «bijzondere levenslange opsluiting,» ingevoegd.

Art. 4

In artikel 31 van hetzelfde Wetboek worden tussen de woorden «Bij alle arresten van veroordeling tot» en de woorden «levenslange opsluiting of levenslange hechtenis» de woorden «bijzondere levenslange opsluiting,» ingevoegd.

Art. 5

Artikel 91 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend:

«Les condamnations à la réclusion spéciale à perpétuité seront toutefois imprescriptibles.».

Art. 6

À l'article 138 du même Code, inséré par la loi du 19 décembre 2003, sont apportées les modifications suivantes:

A) Le § 1er est complété par un 11°, libellé comme suit:

«11° la réclusion à perpétuité, par la réclusion spéciale à perpétuité»;

B) au § 2, le 3° est remplacé par la disposition suivante:

«3° la réclusion à perpétuité ou la réclusion spéciale à perpétuité dans les cas visés aux 3° et 4°.».

Art. 7

Dans l'article 323, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 23 janvier 2003, les mots «de réclusion spéciale à perpétuité,» sont insérés entre les mots «emportant la peine» et les mots «de réclusion à perpétuité».

Art. 8

L'article 394 du même Code, modifié par la loi du 10 juillet 1996, est complété comme suit:

«Il sera puni de la réclusion à perpétuité ou de la réclusion spéciale à perpétuité si la victime a été torturée.».

Art. 9

Un nouvel article 394**bis**, libellé comme suit, est inséré dans le même Code:

«Art. 394**bis**. — Le meurtre commis afin d'assouvir des pulsions sexuelles, est qualifié meurtre sexuel. Il sera puni de la réclusion à perpétuité ou de la réclusion spéciale à perpétuité.».

«Veroordelingen tot bijzondere levenslange opsluiting verjaren evenwel nooit.».

Art. 6

In artikel 138 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 december 2003, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) § 1 wordt aangevuld met een 11°, luidend als volgt:

«11° levenslange opsluiting, door bijzondere levenslange opsluiting.»;

B) in § 2 wordt het 3° vervangen als volgt:

«3° levenslange of bijzondere levenslange opsluiting in de gevallen bedoeld in het 3° en 4°.».

Art. 7

In artikel 323, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 23 januari 2003, worden tussen het woord «waarop» en de woorden «levenslange opsluiting» de woorden «bijzondere levenslange opsluiting,» ingevoegd.

Art. 8

Artikel 394 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1996, wordt aangevuld als volgt:

«Hij wordt gestraft met levenslange of bijzondere levenslange opsluiting, indien het slachtoffer gefolterd werd.».

Art. 9

In hetzelfde Wetboek wordt een nieuw artikel 394**bis** ingevoegd, luidend:

«Art. 394**bis**. — Moord gepleegd ten einde aan seksuele driften te voldoen, wordt lustmoord genoemd. Hij wordt gestraft met levenslange of bijzonder levenslange opsluiting.».

Art. 10

L'article 428 du même Code est complété par un § 6, libellé comme suit:

«§ 6. Si l'enlèvement est accompagné du meurtre d'un mineur, la peine sera la réclusion spéciale à perpétuité.».

Art. 11

Un nouvel article 428*bis*, libellé comme suit, est inséré dans le même Code:

«Art. 428*bis*. — Le meurtre sexuel commis sur un mineur sera puni de la réclusion spéciale à perpétuité.».

CHAPITRE II

Disposition modifiant le titre préliminaire du Code de procédure pénale

Art. 12

Dans l'article 21, alinéa 1er, du titre préliminaire du Code de procédure pénale, les mots «ainsi que tous les crimes punissables, au regard de la loi, de la réclusion spéciale à perpétuité» sont insérés entre les mots «Code pénal,» et les mots «l'action publique sera prescrite».

CHAPITRE III

Disposition modifiant la loi du 8 avril 1965 sur la protection de la jeunesse

Art. 13

À l'article 36*bis* de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, inséré par la loi du 9 mai 1972 et modifié par la loi du 2 février 1994 sont apportées les modifications suivantes :

A) l'alinéa 1er est complété par un 4°, libellé comme suit:

«4° aux dispositions des lois dont la transgression est punie par la réclusion spéciale à perpétuité.»;

B) l'alinéa 3 est complété comme suit : «ou dans le cas visé à l'alinéa 1er, 4°».

Art. 10

Artikel 428 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een § 6, luidend:

«§ 6. Ontvoering die gepaard gaat met de moord op een minderjarige wordt bestraft met bijzondere levenslange opsluiting.».

Art. 11

In hetzelfde Wetboek, wordt een nieuw artikel 428*bis* ingevoegd, luidend:

«Art. 428*bis*. — Lustmoord gepleegd op een minderjarige wordt bestraft met bijzondere levenslange opsluiting.».

HOOFDSTUK II

Bepaling tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering

Art. 12

In artikel 21, eerste lid van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, worden tussen de woorden «Strafwetboek» en «verjaart» de woorden «alsook voor wat alle misdaden betreft die door de wet strafbaar zijn gesteld met bijzondere levenslange opsluiting» ingevoegd.

HOOFDSTUK III

Bepaling tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

Art. 13

In artikel 36*bis* van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, ingevoegd bij de wet van 9 mei 1972 en gewijzigd bij de wet van 2 februari 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) het eerste lid wordt aangevuld met een 4°, luidend:

«4° de bepalingen van de wetten waarvan de overtreding strafbaar is gesteld met bijzondere levenslange opsluiting.»;

B) het derde lid wordt aangevuld als volgt: «of in het geval van het eerste lid, 4°.».

TITRE III

Punition des criminels multirécidivistes

CHAPITRE PREMIER

Disposition modifiant le Code pénal

Art. 14

Un article 55*bis*, libellé comme suit, est inséré dans le Code pénal:

«Art. 55*bis*. — Quiconque, ayant été condamné à une peine criminelle pour atteinte à la vie par violences, aura commis une nouvelle atteinte à la vie par violences au sens de l'article 487*ter*, sera condamné à la réclusion spéciale à perpétuité.».

Art. 15

Un article 55*ter*, libellé comme suit, est inséré dans le même Code :

«Art. 55*ter*. — Quiconque, ayant été condamné à deux reprises à une peine criminelle ou correctionnelle ou à une de ces peines seulement pour une infraction commise avec violences, aura commis une atteinte à la vie par violences au sens de l'article 487*ter*, pourra être condamné à la réclusion spéciale à perpétuité.

Quiconque, ayant déjà été condamné pour atteinte à la vie par violences au sens de l'article 487*ter* et pour une autre infraction commise avec violences, aura commis un nouveau crime violent, pourra être condamné à la réclusion spéciale à perpétuité.».

Art. 16

Un article 487*ter*, libellé comme suit, est inséré dans le même Code:

«Art. 487*ter*. — Par atteinte à la vie par violences, la loi entend toute infraction punissable d'une peine criminelle, quelle que soit la peine que le juge estime devoir infliger, qui est commise avec violence et qui a entraîné la mort d'une personne.».

TITEL III

Bestrafing van veelplegers van misdaden

HOOFDSTUK I

Bepaling tot wijziging van het Strafwetboek

Art. 14

In het Strafwetboek wordt een artikel 55*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 55*bis*. — Hij die, na tot een criminele straf te zijn veroordeeld wegens een gewelddadig levensdelict, een nieuw gewelddadig levensdelict pleegt in de zin van art. 487*ter*, wordt veroordeeld tot bijzondere levenslange opsluiting.».

Art. 15

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 55*ter* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 55*ter*. — Hij die, na tot tweemaal toe tot een criminele of correctionele straf of een van deze straffen alleen te zijn veroordeeld wegens een misdrijf dat werd gepleegd met geweld, een gewelddadig levensdelict in de zin van artikel 487*ter* pleegt, kan worden veroordeeld tot bijzondere levenslange opsluiting.

Hij die, na reeds te zijn veroordeeld wegens een gewelddadig levensdelict in de zin van artikel 487*ter* én wegens een ander misdrijf dat met geweld werd gepleegd, een nieuwe geweldmisdad pleegt, kan worden veroordeeld tot bijzondere levenslange opsluiting.».

Art. 16

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 487*ter* ingevoegd, luidend:

«Art. 487*ter*. — Onder gewelddadig levensdelict verstaat de wet ieder door de wet met een criminele straf strafbaar gesteld misdrijf, ongeacht de straf die de rechter zou menen te moeten opleggen, dat wordt gepleegd met geweld en dat de dood van een persoon tot gevolg heeft .».

CHAPITRE II

Disposition modifiant le Code d'instruction criminelle

Art. 17

L'article 241, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle est complété comme suit:

«Une copie de tous les jugements ou arrêts ayant condamné par le passé l'accusé à une peine criminelle ou correctionnelle est, lorsqu'il y a lieu d'appliquer les articles 55*bis* ou 55*ter* du Code d'instruction criminelle, jointe à l'acte et en fait partie intégrante.».

TITRE IV

Dispositions communes

CHAPITRE PREMIER

Disposition modifiant le Code pénal

Art. 18

L'article 79 du Code pénal est complété par l'alinéa 2 suivant:

«La réclusion spéciale à perpétuité ne peut être réduite ou modifiée conformément aux dispositions qui suivent.».

CHAPITRE II

Disposition modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude

Art. 19

L'article 2 de la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacé par la loi du 1er juillet 1964, est complété par l'alinéa suivant:

«Une libération conditionnelle ne peut être accordée au condamné à la réclusion spéciale à perpétuité.».

HOOFDSTUK II

Bepaling tot wijziging van het Wetboek van strafvordering

Art. 17

Artikel 241, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering wordt aangevuld als volgt:

«Een afschrift van alle vonnissen of arresten waarbij de beschuldigde in het verleden tot een criminele of correctionele straf werd veroordeeld, wordt, wanneer er aanleiding bestaat tot toepassing van de artikelen 55*bis* of 55*ter* van het Strafwetboek, bij de akte gevoegd en maakt er een onlosmakelijk deel van uit.».

TITEL IV

Gemeenschappelijke bepalingen

HOOFDSTUK I

Bepaling tot wijziging van het Strafwetboek

Art. 18

Artikel 79 van het Strafwetboek wordt aangevuld met een tweede lid, luidend:

«Bijzondere levenslange opsluiting kan niet worden verminderd of gewijzigd overeenkomstig de volgende bepalingen.».

HOOFDSTUK II

Bepaling tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers

Art. 19

Artikel 2 van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964, wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend:

«Een voorwaardelijke invrijheidstelling kan niet worden verleend aan de veroordeelde die tot bijzondere levenslange opsluiting werd veroordeeld.».

TITRE V

Disposition transitoire

Art. 20

La présente loi est d'application, pour ce qui est des régimes prévus aux articles 55*bis* et 55*ter* du Code pénal, même si une ou deux condamnations à une peine criminelle ont été prononcées avant l'entrée en vigueur de la présente loi, à condition que le nouveau crime soit commis après son entrée en vigueur.

TITRE VI

Entrée en vigueur

Art. 21

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

4 octobre 2005

TITEL V

Overgangsbepaling

Art. 20

Deze wet is van toepassing, voor wat de regelingen betreft opgenomen in de artikelen 55*bis* en 55*ter* van het Strafwetboek, zelfs indien een of twee veroordelingen tot een criminele straf zijn uitgesproken vóór de inwerkingtreding van deze wet, op voorwaarde dat de nieuwe misdaad wordt gepleegd na haar inwerkingtreding.

TITEL VI

Inwerkingtreding

Art. 21

Deze wet treedt in werking de dag waarop hij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

4 oktober 2005

Filip DE MAN (Vlaams Belang)
Bart LAEREMANS (Vlaams Belang)
Bert SCHOOFS (Vlaams Belang)
Nancy CASLO (Vlaams Belang)

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

8 juin 1867

CODE PENAL

Art. 8

La réclusion est à perpétuité ou à temps.

Art. 18

L'arrêt portant condamnation à la réclusion à perpétuité ou à la détention à perpétuité, à la réclusion ou à la détention de vingt ans à trente ans sera imprimé par extrait et affiché dans la commune où le crime aura été commis et dans celle où l'arrêt aura été rendu.

Art. 19

Tous arrêts de condamnation à la réclusion à perpétuité ou à la détention à perpétuité, à la réclusion à temps, à la détention de vingt ans à trente ans ou de quinze ans à vingt ans prononceront, contre les condamnés, la destitution des titres, grades, fonctions, emplois et offices publics dont ils sont revêtus.

La cour d'assises pourra prononcer cette destitution contre les condamnés à la détention de dix ans à quinze ans ou de cinq ans à dix ans.

Art. 31

Tous arrêts de condamnation à la réclusion ou à la détention à perpétuité ou à la réclusion pour un terme de dix à quinze ans ou un terme supérieur prononceront, contre les condamnés, l'interdiction à perpétuité du droit:

- 1° De remplir des fonctions, emplois ou offices publics;
- 2° D'éligibilité;
- 3° De porter aucune décoration, aucun titre de noblesse;

TEXTE DE BASE ADAPTE A LA PROPOSITION

8 juin 1867

CODE PENAL

Art. 8

La réclusion est à perpétuité ou à temps.

Dans les cas prévus par la loi, la réclusion à perpétuité est appelée «réclusion spéciale à perpétuité». Les conséquences d'une condamnation à la réclusion à perpétuité sont réglées dans le présent Code et dans les lois particulières.¹

Art. 18

L'arrêt portant condamnation à **la réclusion spéciale à perpétuité**,² la réclusion à perpétuité ou à la détention à perpétuité, à la réclusion ou à la détention de vingt ans à trente ans sera imprimé par extrait et affiché dans la commune où le crime aura été commis et dans celle où l'arrêt aura été rendu.

Art. 19

Tous arrêts de condamnation à **la réclusion spéciale à perpétuité**,³ la réclusion à perpétuité ou à la détention à perpétuité, à la réclusion à temps, à la détention de vingt ans à trente ans ou de quinze ans à vingt ans prononceront, contre les condamnés, la destitution des titres, grades, fonctions, emplois et offices publics dont ils sont revêtus.

La cour d'assises pourra prononcer cette destitution contre les condamnés à la détention de dix ans à quinze ans ou de cinq ans à dix ans.

Art. 31

Tous arrêts de condamnation à **la réclusion spéciale à perpétuité**,⁴ la réclusion ou à la détention à perpétuité ou à la réclusion pour un terme de dix à quinze ans ou un terme supérieur prononceront, contre les condamnés, l'interdiction à perpétuité du droit:

- 1° De remplir des fonctions, emplois ou offices publics;
- 2° D'éligibilité;
- 3° De porter aucune décoration, aucun titre de noblesse;

¹ Art. 2: ajout.

² Art. 3: insertion.

³ Art. 3: insertion.

⁴ Art. 4: insertion.

BASISTEKST

8 juni 1867

STRAFWETBOEK

Art. 8

Opsluiting is levenslang of tijdelijk.

Art. 18

Het arrest houdende veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot opsluiting of hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar wordt bij uittreksel gedrukt en aangeplakt in de gemeente waar de misdaad is gepleegd en in die waar het arrest is gewezen.

Art. 19

Bij alle arresten van veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot tijdelijke opsluiting, tot hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar of van vijftien jaar tot twintig jaar wordt tegen de veroordeelden de afzetting uitgesproken van de titels, graden, openbare ambten, bedieningen en betrekkingen, waarmee zij bekleed zijn.

Het hof van assisen kan die afzetting uitspreken tegen de veroordeelden tot hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar of van vijf jaar tot tien jaar.

Art. 31

Bij alle arresten van veroordeling tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis of tot opsluiting voor een termijn van tien tot vijftien jaar of een langere termijn wordt tegen de veroordeelden levenslange ontzetting uitgesproken van het recht om:

- 1° Openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen;
- 2° Verkozen te worden;
- 3° Enig ereteken te dragen of enige adellijke titel te voeren;

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

8 juni 1867

STRAFWETBOEK

Art. 8

Opsluiting is levenslang of tijdelijk.

Levenslange opsluiting wordt in de bij de wet bepaalde gevallen «bijzondere levenslange opsluiting» genoemd. De gevolgen van een veroordeling tot levenslange opsluiting worden geregeld in dit Wetboek en in bijzondere wetten.¹

Art. 18

Het arrest houdende veroordeling **tot bijzondere levenslange opsluiting**,² levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot opsluiting of hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar wordt bij uittreksel gedrukt en aangeplakt in de gemeente waar de misdaad is gepleegd en in die waar het arrest is gewezen.

Art. 19

Bij alle arresten van veroordeling **tot bijzondere levenslange opsluiting**,³ levenslange opsluiting of levenslange hechtenis, tot tijdelijke opsluiting, tot hechtenis van twintig jaar tot dertig jaar of van vijftien jaar tot twintig jaar wordt tegen de veroordeelden de afzetting uitgesproken van de titels, graden, openbare ambten, bedieningen en betrekkingen, waarmee zij bekleed zijn.

Het hof van assisen kan die afzetting uitspreken tegen de veroordeelden tot hechtenis van tien jaar tot vijftien jaar of van vijf jaar tot tien jaar.

Art. 31

Bij alle arresten van veroordeling tot **bijzondere levenslange opsluiting**,⁴ levenslange opsluiting of levenslange hechtenis of tot opsluiting voor een termijn van tien tot vijftien jaar of een langere termijn wordt tegen de veroordeelden levenslange ontzetting uitgesproken van het recht om:

- 1° Openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen;
- 2° Verkozen te worden;
- 3° Enig ereteken te dragen of enige adellijke titel te voeren;

¹ Art. 2: aanvulling.

² Art. 3: invoeging

³ Art. 3: invoeging

⁴ Art. 4: invoeging

4° D'être juré, expert, témoin instrumentaire ou certificateur dans les actes; de déposer en justice autrement que pour y donner de simples renseignements;

5° D'être appelé aux fonctions de tuteur, subrogé tuteur ou curateur, si ce n'est de leurs enfants; comme aussi de remplir les fonctions de conseil judiciaire ou d'administrateur provisoire.

6° De port d'armes, de faire partie de la garde civile ou de servir dans l'armée.

Art. 79

S'il existe des circonstances atténuantes, les peines criminelles sont réduites ou modifiées conformément aux dispositions qui suivent.

Art. 91

Sauf pour les peines concernant les infractions définies dans les articles 136*bis*, 136*ter* et 136*quater*, les peines criminelles se prescrivent par vingt années révolues, à compter de la date des arrêts ou jugements qui les prononcent.

Art. 138

§ 1er. Les peines prévues aux infractions énumérées à l'article 137, § 2, sont remplacées comme suit, si ces infractions constituent des infractions terroristes :

1° l'amende, par la peine d'emprisonnement d'un an à trois ans;

2° la peine d'emprisonnement de six mois au plus, par la peine d'emprisonnement de trois ans au plus;

3° la peine d'emprisonnement d'un an au plus, par la peine d'emprisonnement de trois ans au plus;

4° la peine d'emprisonnement de trois ans au plus, par la peine d'emprisonnement de cinq ans au plus;

5° la peine d'emprisonnement de cinq ans au plus, par la réclusion de cinq ans à dix ans;

6° la réclusion de cinq ans à dix ans, par la réclusion de dix ans à quinze ans;

7° la réclusion de dix ans à quinze ans, par la réclusion de quinze ans à vingt ans;

8° la réclusion de dix ans à vingt ans par la réclusion de quinze ans à vingt ans;

4° D'être juré, expert, témoin instrumentaire ou certificateur dans les actes; de déposer en justice autrement que pour y donner de simples renseignements;

5° D'être appelé aux fonctions de tuteur, subrogé tuteur ou curateur, si ce n'est de leurs enfants; comme aussi de remplir les fonctions de conseil judiciaire ou d'administrateur provisoire.

6° De port d'armes, de faire partie de la garde civile ou de servir dans l'armée.

Art. 79

S'il existe des circonstances atténuantes, les peines criminelles sont réduites ou modifiées conformément aux dispositions qui suivent.

La réclusion spéciale à perpétuité ne peut être réduite ou modifiée conformément aux dispositions qui suivent.⁵

Art. 91

Sauf pour les peines concernant les infractions définies dans les articles 136*bis*, 136*ter* et 136*quater*, les peines criminelles se prescrivent par vingt années révolues, à compter de la date des arrêts ou jugements qui les prononcent.

Les condamnations à la réclusion spéciale à perpétuité seront toutefois imprescriptibles.⁶

Art. 138

§ 1er. Les peines prévues aux infractions énumérées à l'article 137, § 2, sont remplacées comme suit, si ces infractions constituent des infractions terroristes :

1° l'amende, par la peine d'emprisonnement d'un an à trois ans;

2° la peine d'emprisonnement de six mois au plus, par la peine d'emprisonnement de trois ans au plus;

3° la peine d'emprisonnement d'un an au plus, par la peine d'emprisonnement de trois ans au plus;

4° la peine d'emprisonnement de trois ans au plus, par la peine d'emprisonnement de cinq ans au plus;

5° la peine d'emprisonnement de cinq ans au plus, par la réclusion de cinq ans à dix ans;

6° la réclusion de cinq ans à dix ans, par la réclusion de dix ans à quinze ans;

7° la réclusion de dix ans à quinze ans, par la réclusion de quinze ans à vingt ans;

8° la réclusion de dix ans à vingt ans par la réclusion de quinze ans à vingt ans;

⁵ Art. 18: ajout.

⁶ Art. 5: ajout.

4° Gezworene of deskundige te zijn, als instrumentair of attesterend getuige bij akten op te treden; in rechte te getuigen, anders dan om enkel inlichtingen te geven;

5° Geroepen te worden tot het ambt van voogd, toezienend voogd of curator, behalve over hun eigen kinderen, of om het ambt van gerechtelijk raadsman of voorlopig bewindvoerder uit te oefenen.

6° Wapens te dragen, deel uit te maken van de burgerwacht of te dienen bij het leger.

Art. 79

Indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, worden de criminele straffen verminderd of gewijzigd overeenkomstig de volgende bepalingen.

Art. 91

Behoudens straffen met betrekking tot misdrijven, zoals bepaald in de artikelen 136*bis*, 136*ter* en 136*quater*, verjaren criminele straffen door verloop van twintig jaren, te rekenen van de dagtekening van de arresten of vonnissen waarbij zij zijn uitgesproken.

Art. 138

§ 1. De straffen voor de misdrijven opgesomd in artikel 137, § 2, worden als volgt vervangen, indien die misdrijven worden aangemerkt als terroristische misdrijven:

1° geldboete, door gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar;

2° gevangenisstraf van niet meer dan zes maanden, door gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar;

3° gevangenisstraf van niet meer dan een jaar, door gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar;

4° gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar, door gevangenisstraf van niet meer dan vijf jaar;

5° gevangenisstraf van niet meer dan vijf jaar, door opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

6° opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, door opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

7° opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

8° opsluiting van tien jaar tot twintig jaar door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

4° Gezworene of deskundige te zijn, als instrumentair of attesterend getuige bij akten op te treden; in rechte te getuigen, anders dan om enkel inlichtingen te geven;

5° Geroepen te worden tot het ambt van voogd, toezienend voogd of curator, behalve over hun eigen kinderen, of om het ambt van gerechtelijk raadsman of voorlopig bewindvoerder uit te oefenen.

6° Wapens te dragen, deel uit te maken van de burgerwacht of te dienen bij het leger.

Art. 79

Indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, worden de criminele straffen verminderd of gewijzigd overeenkomstig de volgende bepalingen.

Bijzondere levenslange opsluiting kan niet worden verminderd of gewijzigd overeenkomstig de volgende bepalingen.⁵

Art. 91

Behoudens straffen met betrekking tot misdrijven, zoals bepaald in de artikelen 136*bis*, 136*ter* en 136*quater*, verjaren criminele straffen door verloop van twintig jaren, te rekenen van de dagtekening van de arresten of vonnissen waarbij zij zijn uitgesproken.

Veroordelingen tot bijzondere levenslange opsluiting verjaren evenwel nooit.⁶

Art. 138

§ 1. De straffen voor de misdrijven opgesomd in artikel 137, § 2, worden als volgt vervangen, indien die misdrijven worden aangemerkt als terroristische misdrijven :

1° geldboete, door gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar;

2° gevangenisstraf van niet meer dan zes maanden, door gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar;

3° gevangenisstraf van niet meer dan een jaar, door gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar;

4° gevangenisstraf van niet meer dan drie jaar, door gevangenisstraf van niet meer dan vijf jaar;

5° gevangenisstraf van niet meer dan vijf jaar, door opsluiting van vijf jaar tot tien jaar;

6° opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, door opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar;

7° opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar, door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

8° opsluiting van tien jaar tot twintig jaar door opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar;

⁵ Art. 18: aanvulling.

⁶ Art. 5: aanvulling.

9° la réclusion de quinze ans a vingt ans, par la réclusion de vingt ans à trente ans;

10° la réclusion de vingt ans à trente ans, par la réclusion à perpétuité.

§ 2. Les infractions terroristes visées à l'article 137, § 3, seront punies de:

1° dans le cas visé au 6°, l'emprisonnement de trois mois à cinq ans lorsque la menace porte sur une infraction punissable d'une peine correctionnelle, et la réclusion de cinq ans à dix ans lorsque la menace porte sur une infraction punissable d'une peine criminelle;

2° la réclusion de quinze ans à vingt ans dans les cas visés aux 1°, 2° et 5°;

3° la réclusion à perpétuité dans les cas visés aux 3° et 4°.

Art. 323

Si l'association a eu pour but la perpétration de crimes emportant la peine de réclusion à perpétuité ou la réclusion de dix ans à quinze ans ou un terme supérieur, les provocateurs de cette association, les chefs de cette bande et ceux qui y auront exercé un commandement quelconque, seront punis de la réclusion de cinq ans à dix ans.

Ils seront punis d'un emprisonnement de deux ans à cinq ans, si l'association a été formée pour commettre d'autres crimes, et d'un emprisonnement de six mois à trois ans, si l'association a été formée pour commettre des délits.

Art. 394

Le meurtre commis avec préméditation est qualifié assassinat. Il sera puni de la réclusion à perpétuité.

Art. 428

§ 1er. Quiconque aura enlevé ou fait enlever un mineur de moins de douze ans sera puni de la réclusion

9° la réclusion de quinze ans a vingt ans, par la réclusion de vingt ans à trente ans;

10° la réclusion de vingt ans à trente ans, par la réclusion à perpétuité;

11° la réclusion à perpétuité, par la réclusion spéciale à perpétuité.⁷

§ 2. Les infractions terroristes visées à l'article 137, § 3, seront punies de:

1° dans le cas visé au 6°, l'emprisonnement de trois mois à cinq ans lorsque la menace porte sur une infraction punissable d'une peine correctionnelle, et la réclusion de cinq ans à dix ans lorsque la menace porte sur une infraction punissable d'une peine criminelle;

2° la réclusion de quinze ans à vingt ans dans les cas visés aux 1°, 2° et 5°;

3° la réclusion à perpétuité ou la réclusion spéciale à perpétuité dans les cas visés aux 3° et 4°.⁸

Art. 323

Si l'association a eu pour but la perpétration de crimes emportant la peine **de réclusion spéciale à perpétuité**,⁹ de réclusion à perpétuité ou la réclusion de dix ans à quinze ans ou un terme supérieur, les provocateurs de cette association, les chefs de cette bande et ceux qui y auront exercé un commandement quelconque, seront punis de la réclusion de cinq ans à dix ans.

Ils seront punis d'un emprisonnement de deux ans à cinq ans, si l'association a été formée pour commettre d'autres crimes, et d'un emprisonnement de six mois à trois ans, si l'association a été formée pour commettre des délits.

Art. 394

Le meurtre commis avec préméditation est qualifié assassinat. Il sera puni de la réclusion à perpétuité. **Il sera puni de la réclusion à perpétuité ou de la réclusion spéciale à perpétuité si la victime a été torturée.¹⁰**

Art. 428

§ 1er. Quiconque aura enlevé ou fait enlever un mineur de moins de douze ans sera puni de la réclusion

⁷ Art. 6, A: ajout.

⁸ Art. 6, B: ajout.

⁹ Art. 7: insertion.

¹⁰ Art. 8: ajout.

9° opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar, door opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar;

10° opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar, door levenslange opsluiting.

§ 2. De terroristische misdrijven bedoeld in artikel 137, § 3, worden gestraft met:

1° in het geval bedoeld in het 6°, gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar indien de bedreiging een misdrijf betreft strafbaar met een correctionele straf en opsluiting van vijf tot tien jaar indien de bedreiging een misdrijf betreft strafbaar met een criminele straf;

2° opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de gevallen bedoeld in het 1°, 2° en 5°;

3° levenslange opsluiting in de gevallen bedoeld in het 3° en 4°.

Art. 323

Indien de vereniging tot doel heeft gehad misdaden te plegen waarop levenslange opsluiting staat of opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar of een langere termijn, worden de aanstokers tot die vereniging, de hoofden van die bende en degenen die daarin enig bevel hebben gevoerd, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

Zij worden gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar, indien de vereniging is opgericht om andere misdaden te plegen, en met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar, indien de vereniging is opgericht om wanbedrijven te plegen.

Art. 394

Doodslag met voorbedachten rade wordt moord genoemd. Hij wordt gestraft met (levenslange opsluiting).

Art. 428

§ 1. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een minderjarige die de leeftijd van twaalf

9° opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar, door opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar;

10° opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar, door levenslange opsluiting;

11° levenslange opsluiting, door bijzondere levenslange opsluiting.⁷

§ 2. De terroristische misdrijven bedoeld in artikel 137, § 3, worden gestraft met:

1° in het geval bedoeld in het 6°, gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar indien de bedreiging een misdrijf betreft strafbaar met een correctionele straf en opsluiting van vijf tot tien jaar indien de bedreiging een misdrijf betreft strafbaar met een criminele straf;

2° opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de gevallen bedoeld in het 1°, 2° en 5°;

3° levenslange of bijzondere levenslange opsluiting in de gevallen bedoeld in het 3° en 4°.⁸

Art. 323

Indien de vereniging tot doel heeft gehad misdaden te plegen waarop **bijzondere levenslange opsluiting,⁹** levenslange opsluiting staat of opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar of een langere termijn, worden de aanstokers tot die vereniging, de hoofden van die bende en degenen die daarin enig bevel hebben gevoerd, gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

Zij worden gestraft met gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar, indien de vereniging is opgericht om andere misdaden te plegen, en met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar, indien de vereniging is opgericht om wanbedrijven te plegen.

Art. 394

Doodslag met voorbedachten rade wordt moord genoemd. Hij wordt gestraft met (levenslange opsluiting). **Hij wordt gestraft met levenslange of bijzondere levenslange opsluiting, indien het slachtoffer gefolterd werd.¹⁰**

Art. 428

§ 1. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een minderjarige die de leeftijd van twaalf

⁷ Art. 6, A: aanvulling.

⁸ Art. 6, B: vervanging.

⁹ Art. 7: invoeging

¹⁰ Art. 8: aanvulling.

de cinq ans à dix ans, quand bien même le mineur aurait suivi volontairement son ravisseur.

§ 2. Quiconque aura, par violence, ruse ou menace, enlever ou fait enlever un mineur de plus de douze ans sera puni de la réclusion de cinq ans à dix ans.

§ 3. (...)

§ 4. La peine sera la réclusion de quinze ans à vingt ans si l'enlèvement ou la détention du mineur enlevé a causé, soit une maladie paraissant incurable, soit une incapacité permanente physique ou psychique, soit la perte complète de l'usage d'un organe, soit une mutilation grave.

§ 5. Si l'enlèvement ou la détention ont causé la mort, la peine sera la réclusion de vingt ans à trente ans.

17 avril 1878

Loi contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Art. 21

Sauf en ce qui concerne les infractions définies dans les articles 136*bis*, 136*ter* et 136*quater* du Code pénal, l'action publique sera prescrite après dix ans, cinq ans ou six mois à compter du jour où l'infraction a été commise, selon que cette infraction constitue un crime, un délit ou une contravention.

Le délai sera cependant de quinze ans si cette infraction est un crime qui ne peut être correctionnalisé en application de l'article 2 de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes.

Par ailleurs, le délai sera d'un an en cas de contraventionnalisation d'un délit.

de cinq ans à dix ans, quand bien même le mineur aurait suivi volontairement son ravisseur.

§ 2. Quiconque aura, par violence, ruse ou menace, enlever ou fait enlever un mineur de plus de douze ans sera puni de la réclusion de cinq ans à dix ans.

§ 3. (...)

§ 4. La peine sera la réclusion de quinze ans à vingt ans si l'enlèvement ou la détention du mineur enlevé a causé, soit une maladie paraissant incurable, soit une incapacité permanente physique ou psychique, soit la perte complète de l'usage d'un organe, soit une mutilation grave.

§ 5. Si l'enlèvement ou la détention ont causé la mort, la peine sera la réclusion de vingt ans à trente ans.

§ 6. Si l'enlèvement est accompagné du meurtre d'un mineur, la peine sera la réclusion spéciale à perpétuité.¹¹

17 avril 1878

Loi contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Art. 21

Sauf en ce qui concerne les infractions définies dans les articles 136*bis*, 136*ter* et 136*quater* du Code pénal, **ainsi que tous les crimes punissables, au regard de la loi, de la réclusion spéciale à perpétuité¹²** l'action publique sera prescrite après dix ans, cinq ans ou six mois à compter du jour où l'infraction a été commise, selon que cette infraction constitue un crime, un délit ou une contravention.

Le délai sera cependant de quinze ans si cette infraction est un crime qui ne peut être correctionnalisé en application de l'article 2 de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes.

Par ailleurs, le délai sera d'un an en cas de contraventionnalisation d'un délit.

¹¹ Art. 10: ajout.

¹² Art. 12: insertion.

jaar niet heeft bereikt, ontvoert of doet ontvoeren, zelfs als de minderjarige zijn ontvoerder vrijwillig is gevolgd.

§ 2. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, ontvoert of doet ontvoeren door geweld, list of bedreiging.

§ 3. (...).

§ 4. De straf is opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar indien de ontvoering of de gevangenhouding van de ontvoerde minderjarige, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge heeft.

§ 5. Indien de ontvoering of de gevangenhouding de dood ten gevolge heeft, is de straf opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.

17 april 1878

**Wet houdende de Voorafgaande Titel van het
Wetboek van strafvordering**

Art. 21

Behoudens wat de misdrijven betreft omschreven in de artikelen 136*bis*, 136*ter* en 136*quater* van het Strafwetboek, verjaart de strafvordering door verloop van tien jaren, vijf jaren of zes maanden, te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd, naar gelang dit misdrijf een misdaad, een wanbedrijf of een overtreding is.

Nochtans is de termijn vijftien jaar ingeval dit misdrijf een misdaad is die niet in een wanbedrijf kan worden omgezet met toepassing van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

Anderzijds is de termijn een jaar ingeval een wanbedrijf wordt omgezet in een overtreding.

jaar niet heeft bereikt, ontvoert of doet ontvoeren, zelfs als de minderjarige zijn ontvoerder vrijwillig is gevolgd.

§ 2. Met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar wordt gestraft hij die een minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, ontvoert of doet ontvoeren door geweld, list of bedreiging.

§ 3. (...).

§ 4. De straf is opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar indien de ontvoering of de gevangenhouding van de ontvoerde minderjarige, hetzij een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid, hetzij het volledig verlies van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking ten gevolge heeft.

§ 5. Indien de ontvoering of de gevangenhouding de dood ten gevolge heeft, is de straf opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar.

§ 6. Ontvoering die gepaard gaat met de moord op een minderjarige wordt bestraft met bijzondere levenslange opsluiting.¹¹

17 april 1878

**Wet houdende de Voorafgaande Titel van het
Wetboek van strafvordering**

Art. 21

Behoudens wat de misdrijven betreft omschreven in de artikelen 136*bis*, 136*ter* en 136*quater* van het Strafwetboek, **alsook voor wat alle misdaden betreft die door de wet strafbaar zijn gesteld met bijzondere levenslange opsluiting,¹²** verjaart de strafvordering door verloop van tien jaren, vijf jaren of zes maanden, te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd, naar gelang dit misdrijf een misdaad, een wanbedrijf of een overtreding is.

Nochtans is de termijn vijftien jaar ingeval dit misdrijf een misdaad is die niet in een wanbedrijf kan worden omgezet met toepassing van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

Anderzijds is de termijn een jaar ingeval een wanbedrijf wordt omgezet in een overtreding.

¹¹ Art. 10: aanvulling.

¹² Art. 12: invoeging.

9 décembre 1808

Code d'instruction criminelle

Art. 241

Dans tous les cas où l'inculpé sera renvoyé à la cour d'assises, le procureur général sera tenu de rédiger un acte d'accusation.

L'acte d'accusation exposera:

- 1° la nature du délit qui forme la base de l'accusation;
- 2° le fait et toutes les circonstances qui peuvent aggraver ou diminuer la peine; l'accusé y sera dénommé et clairement désigné.

L'acte d'accusation sera terminé par le résumé suivant:

«En conséquence, N... est accusé d'avoir commis tel meurtre, tel vol, ou tel autre crime, avec telle et telle circonstance.»

8 avril 1965

Loi relative à la protection de la jeunesseArt. 36*bis*

Par dérogation à l'article 36, 4°, et sauf en cas de connexité avec des poursuites du chef d'infractions autres que celles prévues ci-dessous, les juridictions compétentes en vertu du droit commun, connaissent des réquisitions du ministère public à l'égard des personnes de plus de seize ans et de moins de dix-huit ans au moment des faits, poursuivis du chef d'infraction :

1° aux dispositions des lois et règlements sur la police du roulage;

2° aux articles 418, 419 et 420 du Code pénal, pour autant qu'elle soit connexe à une infraction aux lois et règlements visés au 1°;

9 décembre 1808

Code d'instruction criminelle

Art. 241

Dans tous les cas où l'inculpé sera renvoyé à la cour d'assises, le procureur général sera tenu de rédiger un acte d'accusation.

L'acte d'accusation exposera:

- 1° la nature du délit qui forme la base de l'accusation;
- 2° le fait et toutes les circonstances qui peuvent aggraver ou diminuer la peine; l'accusé y sera dénommé et clairement désigné.

Une copie de tous les jugements ou arrêts ayant condamné par le passé l'accusé à une peine criminelle ou correctionnelle est, lorsqu'il y a lieu d'appliquer les articles 55*bis* ou 55*ter* du Code d'instruction criminelle, jointe à l'acte et en fait partie intégrante.¹³

L'acte d'accusation sera terminé par le résumé suivant :

«En conséquence, N... est accusé d'avoir commis tel meurtre, tel vol, ou tel autre crime, avec telle et telle circonstance.»

8 avril 1965

Loi relative à la protection de la jeunesseArt. 36*bis*

Par dérogation à l'article 36, 4°, et sauf en cas de connexité avec des poursuites du chef d'infractions autres que celles prévues ci-dessous, les juridictions compétentes en vertu du droit commun, connaissent des réquisitions du ministère public à l'égard des personnes de plus de seize ans et de moins de dix-huit ans au moment des faits, poursuivis du chef d'infraction :

1° aux dispositions des lois et règlements sur la police du roulage;

2° aux articles 418, 419 et 420 du Code pénal, pour autant qu'elle soit connexe à une infraction aux lois et règlements visés au 1°;

¹³ Art. 17: ajout.

16 december 1808

Wetboek van strafvordering

Art. 241

In alle gevallen waarin de verdachte naar het hof van assisen wordt verwezen, is de procureur-generaal gehouden een akte van beschuldiging op te stellen.

De akte van beschuldiging beschrijft:

1° de aard van het misdrijf dat aan de beschuldiging ten grondslag ligt;

2° het feit en alle omstandigheden die de straf komen verzwaren of verminderen; de beschuldigde wordt met name erin genoemd en duidelijk aangewezen.

De akte van beschuldiging eindigt met de volgende samenvatting :

«Bijgevolg wordt N... beschuldigd die bepaalde doodslag, die bepaalde diefstal, of die andere bepaalde misdaad, met die en die omstandigheid, te hebben gepleegd.».

8 april 1965

Wet betreffende de jeugdbescherming

Art. 36bis

In afwijking van artikel 36, 4°, en behoudens samenhang met vervolgingen wegens andere misdrijven dan die hieronder bepaald, nemen de gerechten, bevoegd op grond van het gemene recht, kennis van de vorderingen van het openbaar ministerie jegens personen ouder dan zestien jaar en beneden en beneden achttien jaar, op het ogenblik van de feiten, vervolgd wegens overtreding van :

1° de bepalingen van de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer;

2° de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek voor zover er samenhang is met een overtreding van de onder 1° bedoelde wetten en verordeningen;

16 december 1808

Wetboek van strafvordering

Art. 241

In alle gevallen waarin de verdachte naar het hof van assisen wordt verwezen, is de procureur-generaal gehouden een akte van beschuldiging op te stellen.

De akte van beschuldiging beschrijft:

1° de aard van het misdrijf dat aan de beschuldiging ten grondslag ligt;

2° het feit en alle omstandigheden die de straf komen verzwaren of verminderen; de beschuldigde wordt met name erin genoemd en duidelijk aangewezen.

Een afschrift van alle vonnissen of arresten waar- bij de beschuldigde in het verleden tot een crimi- nele of correctionele straf werd veroordeeld, wordt, wanneer er aanleiding bestaat tot toepassing van de artikelen 55bis of 55ter van het Strafwetboek, bij de akte gevoegd en maakt er een onlosmakelijk deel van uit.¹³

De akte van beschuldiging eindigt met de volgende samenvatting :

«Bijgevolg wordt N... beschuldigd die bepaalde doodslag, die bepaalde diefstal, of die andere bepaalde misdaad, met die en die omstandigheid, te hebben gepleegd.».

8 april 1965

Wet betreffende de jeugdbescherming

Art. 36bis

In afwijking van artikel 36, 4°, en behoudens samenhang met vervolgingen wegens andere misdrijven dan die hieronder bepaald, nemen de gerechten, bevoegd op grond van het gemene recht, kennis van de vorderingen van het openbaar ministerie jegens personen ouder dan zestien jaar en beneden en beneden achttien jaar, op het ogenblik van de feiten, vervolgd wegens overtreding van:

1° de bepalingen van de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer;

2° de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek voor zover er samenhang is met een overtreding van de onder 1° bedoelde wetten en verordeningen;

¹³ Art. 17: aanvulling.

3° à la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicule automoteurs.

Si les débats devant ces juridictions font apparaître qu'une mesure de garde, de préservation ou d'éducation serait plus adéquate en la cause, ces juridictions peuvent par décision motivée se dessaisir et renvoyer l'affaire au ministère public aux fins de réquisitions devant le tribunal de la jeunesse, s'il y a lieu.

La loi relative à la détention préventive n'est pas applicable aux personnes visés par le présent article, sauf s'il y a délit de fuite.

5 mars 1998

Loi relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964

Art. 2

Les condamnés à une ou plusieurs peines privatives de liberté peuvent être libérés conditionnellement, selon les modalités et conditions fixées dans la présente loi.

Pour qu'une libération conditionnelle puisse être accordée, les conditions suivantes doivent être remplies cumulativement :

1° le condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté doit :

a) soit, avoir subi un tiers de ces peines, pour autant que la durée de la partie des peines déjà subie excède trois mois;

b) soit, si le jugement ou l'arrêt de condamnation a constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi les deux tiers de ces peines sans

3° à la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicule automoteurs;

4° aux dispositions des lois dont la transgression est punie par la réclusion spéciale à perpétuité.¹⁴

Si les débats devant ces juridictions font apparaître qu'une mesure de garde, de préservation ou d'éducation serait plus adéquate en la cause, ces juridictions peuvent par décision motivée se dessaisir et renvoyer l'affaire au ministère public aux fins de réquisitions devant le tribunal de la jeunesse, s'il y a lieu.

La loi relative à la détention préventive n'est pas applicable aux personnes visés par le présent article, sauf s'il y a délit de fuite **ou dans le cas visé à l'alinéa 1er, 4°.¹⁵**

5 mars 1998

Loi relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964

Art. 2

Les condamnés à une ou plusieurs peines privatives de liberté peuvent être libérés conditionnellement, selon les modalités et conditions fixées dans la présente loi.

Pour qu'une libération conditionnelle puisse être accordée, les conditions suivantes doivent être remplies cumulativement :

1° le condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté doit :

a) soit, avoir subi un tiers de ces peines, pour autant que la durée de la partie des peines déjà subie excède trois mois;

b) soit, si le jugement ou l'arrêt de condamnation a constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi les deux tiers de ces peines sans

¹⁴ Art. 13, A: ajout.

¹⁵ Art. 13, B: ajout.

3° de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

Indien uit de debatten voor die gerechten blijkt dat een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding geschikter is, kunnen die gerechten de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen met het oog op de vorderingen voor de jeugdrechtbank als daartoe grond bestaat.

De wet betreffende de voorlopige hechtenis is niet toepasselijk op de in dit artikel bedoelde personen, tenzij bij vluchtmisdrijf.

5 maart 1998

Wet betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964

Art. 2

Veroordeelden tot één of meer vrijheidsbenemende straffen, kunnen voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld, op de wijze en onder de voorwaarden bepaald in deze wet.

Een voorwaardelijke invrijheidstelling kan alleen worden verleend, indien tegelijk wordt voldaan aan de volgende voorwaarden :

1° de veroordeelde tot één of meer vrijheidsbenemende straffen moet :

a) hetzij, één derde van deze straffen hebben ondergaan, voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan drie maanden is;

b) hetzij, indien in het vonnis of in het arrest van veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, twee derden van die

3° de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen;

4° de bepalingen van de wetten waarvan de overtreding strafbaar is gesteld met bijzondere levenslage opsluiting.¹⁴

Indien uit de debatten voor die gerechten blijkt dat een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding geschikter is, kunnen die gerechten de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen met het oog op de vorderingen voor de jeugdrechtbank als daartoe grond bestaat.

De wet betreffende de voorlopige hechtenis is niet toepasselijk op de in dit artikel bedoelde personen, tenzij bij vluchtmisdrijf **of in het geval van het eerste lid, 4°.**¹⁵

5 maart 1998

Wet betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964

Art. 2

Veroordeelden tot één of meer vrijheidsbenemende straffen, kunnen voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld, op de wijze en onder de voorwaarden bepaald in deze wet.

Een voorwaardelijke invrijheidstelling kan alleen worden verleend, indien tegelijk wordt voldaan aan de volgende voorwaarden :

1° de veroordeelde tot één of meer vrijheidsbenemende straffen moet :

a) hetzij, één derde van deze straffen hebben ondergaan, voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan drie maanden is;

b) hetzij, indien in het vonnis of in het arrest van veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, twee derden van die

¹⁴ Art. 13, A: aanvulling.

¹⁵ Art. 13, B: aanvulling.

que la durée des peines déjà subies excède quatorze ans et pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède six mois;

c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi dix ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi quatorze ans de ladite peine;

2° le condamné doit pouvoir présenter un programme de reclassement duquel apparaît sa volonté et son effort de réinsertion dans la société; pour l'élaboration du programme de reclassement, le condamné est assisté par les services compétents;

3° Il ne peut y avoir de contre-indications impliquant un risque sérieux pour la société ou faisant raisonnablement obstacle aux conditions de réinsertion sociale du condamné; ces contre-indications se rapportent :

- a) aux possibilités de reclassement du condamné;
- b) à la personnalité du condamné;
- c) au comportement du condamné pendant sa détention;
- d) au risque de voir l'intéressé commettre de nouveaux faits constitutifs d'infractions;
- e) à l'attitude du condamné à l'égard des victimes des infractions qui ont donné lieu à sa condamnation.

que la durée des peines déjà subies excède quatorze ans et pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède six mois;

c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi dix ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi quatorze ans de ladite peine;

2° le condamné doit pouvoir présenter un programme de reclassement duquel apparaît sa volonté et son effort de réinsertion dans la société; pour l'élaboration du programme de reclassement, le condamné est assisté par les services compétents;

3° Il ne peut y avoir de contre-indications impliquant un risque sérieux pour la société ou faisant raisonnablement obstacle aux conditions de réinsertion sociale du condamné; ces contre-indications se rapportent :

- a) aux possibilités de reclassement du condamné;
- b) à la personnalité du condamné;
- c) au comportement du condamné pendant sa détention;
- d) au risque de voir l'intéressé commettre de nouveaux faits constitutifs d'infractions;
- e) à l'attitude du condamné à l'égard des victimes des infractions qui ont donné lieu à sa condamnation.

Une libération conditionnelle ne peut être accordée au condamné à la réclusion spéciale à perpétuité.¹⁶

¹⁶ Art. 19: ajout.

straffen hebben ondergaan zonder dat de duur van de reeds ondergane straffen meer dan veertien jaar bedraagt en voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan zes maanden bedraagt;

c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, tien jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, veertien jaar;

2° de veroordeelde moet een reclasseringsplan kunnen voorleggen waaruit zijn bereidheid en inspanning tot reïntegratie in de samenleving blijkt; voor het opstellen van het reclasseringsplan wordt de veroordeelde bijgestaan door de bevoegde diensten;

3° er mogen geen contra-indicaties bestaan die een ernstig risico inhouden voor de maatschappij of die er redelijkerwijze aan in de weg staan dat de voorwaarden voor de sociale reïntegratie van de veroordeelde worden vervuld; deze tegenaanwijzingen hebben betrekking op :

a) de mogelijkheid tot reclassering van de veroordeelde;

b) de persoonlijkheid van de veroordeelde;

c) het gedrag van de veroordeelde tijdens de detentie;

d) het risico op het plegen van nieuwe strafbare feiten;

e) de houding van de veroordeelde tegenover de slachtoffers van de strafbare feiten waarvoor hij werd veroordeeld.

straffen hebben ondergaan zonder dat de duur van de reeds ondergane straffen meer dan veertien jaar bedraagt en voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan zes maanden bedraagt;

c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, tien jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, veertien jaar;

2° de veroordeelde moet een reclasseringsplan kunnen voorleggen waaruit zijn bereidheid en inspanning tot reïntegratie in de samenleving blijkt; voor het opstellen van het reclasseringsplan wordt de veroordeelde bijgestaan door de bevoegde diensten;

3° er mogen geen contra-indicaties bestaan die een ernstig risico inhouden voor de maatschappij of die er redelijkerwijze aan in de weg staan dat de voorwaarden voor de sociale reïntegratie van de veroordeelde worden vervuld; deze tegenaanwijzingen hebben betrekking op :

a) de mogelijkheid tot reclassering van de veroordeelde;

b) de persoonlijkheid van de veroordeelde;

c) het gedrag van de veroordeelde tijdens de detentie;

d) het risico op het plegen van nieuwe strafbare feiten;

e) de houding van de veroordeelde tegenover de slachtoffers van de strafbare feiten waarvoor hij werd veroordeeld.

Een voorwaardelijke invrijheidstelling kan niet worden verleend aan de veroordeelde die tot bijzondere levenslange opsluiting werd veroordeeld.¹⁶

¹⁶ Art. 19: aanvulling.